

Prikazi, izvještaji, bilješke.

Uspomeni † Dr. fra. Julijana Jelenića.

Dr. A. Živković.

Redovni profesor crkvene povijesti na našem bogoslovskom fakultetu Dr. fra. Julijan Jelenić umro je naglo dne 5. kolovoza 1931. Iako je pobolijevao posljednjih godina, smrt nas je njegova bolno iznenadila. U razgranjenom intenzivnom radu na polju crkvene, naročito domaće historije, prekinut je prerano i prebrzo jedan plemeniti, skromni, a plodonosni život.

Rodio se fra Julijan Jelenić 29. VIII. 1877. u selu Rječanima, blizu Tolise u Rosni. Bogosloviju je svršio u Budimpešti (od 1901. do 1905.). Ondje je i promoviran za doktora bogoslovlja (1908.). Od 1905.—1909. je profesor na franjevačkoj bogosloviji u Livnu, od 1909. do 1919. u Sarajevu. Godine 1919. postaje redovnim profesorom zagrebačkog sveučilišta. Bio je dekanom fakulteta u god. 1921/22. i 1927/28.

U Hrvatskoj Bogoslovskoj Akademiji obnašao je čast podpredsjednika. Jugoslavenska Akademija u Zagrebu imenovala ga je, kratko pred smrt, svojim dopisnim članom.

Prema vlastitim navodima u I. svesku njegove »Biobibliografije franjevaca Bosne Srebreničke« literarno-naučni rad mu je do god. 1925. slijedeći:

1. Kraljevsko Visoko i samostan sv. Nikole. Sarajevo 1906, 8°, str. 150.
2. Dalmacijom i Jadranskim morem. Sarajevo 1906, 16°, str. 51.
3. De pataraenis Bosnae. Sarajevo 1908. 8°, str. 121.
4. Kultura i bosanski franjevci. Sarajevo 1912. i 1915. I. sv. (8°, 256 str), II. (8°, 603 str.).
5. Izvori za kulturnu povijest bosanskih franjevaca. Sarajevo 1913., 4°, str., VI + 185.
6. Ljetopis fra Nikole Lašvanina. Sarajevo 1916, 4° str. 138.
7. Necrologium Bosnae Argentinae. Sarajevo 1917, 4°, str. 23.
8. Ljetopis franjevačkog samostana u Kreševu. Sarajevo 1918., 4°, str. 95.
9. Spomenici kulturnog rada bosanskih franjevaca. Zagreb 1918. («Starine» sv. 36).
10. Dva ljetopisa Bosne Srebrenice. Sarajevo 1919., 4°, str. 15.
11. Autentični prevodilac Fabijanićevih Firmani inediti. Zagreb 1921.

12. Povijest Hristove Crkve. Zagreb I. sv. (1921), 8°, XLVIII + 194 str.; II. sv. (1924), 8°, str. 181.
13. Ljetopis franjevačkog samostana u Kr. Sutjesci. Sarajevo 1923. i 1924.
14. Bio-bibliografija franjevacu Bosne Srebreničke I. sv. Zagreb 1925. 8°, str. 144.
- Poslije god. 1925. štampao je (prema navodu na str. 55. knjige »Pravopisna rasprava...«).
15. Spomenici kulturnog rada franjevacu Bosne Srebreničke. Mostar 1927. 8°, str. VIII + 374.
16. Povijest Hristove Crkve III. sv. Zagreb 1928, 8°, str. 255.
17. Povijest Hristove Crkve I. sv., II. izdanje, Zagreb 1931.
18. Pisma Stjepana Verkovića Josipu Božiću. Zagreb 1925. (Posebni otisak iz »Narodne starine«) str. 42.
19. Problem dolaska franjevacu u Bosnu. Knjižnica »Nove Revije« br. 7. Split 1927. str. 27.
20. Pravopisna rasprava između Dr Tome Koščaka i Dra fra Grge Čevapovića. Zagreb 1930.
21. Ljetopis franjevačkog samostana u Kr. Sutjesci. Sarajevo 1925., 1926., 1927. (iz »Glasnika zemaljskog muzeja«).
22. Latinske škole Bosne Srebreničke u »Godišnjaku sveučilišta u Zagrebu«, Zagreb 1930.
23. Bio-bibliografija fra Stijepe Marijanovića, Zagreb 1929 (u Šišićevom zborniku); fra Jerke Vladića, Sarajevo 1929 (u »Franjev. Vijesniku«).
24. Niz priloga u »Franjevačkom Vijesniku« 1927., 1928., 1929. i 1930.

U iza rata obnovljenoj »Bogoslovskoj Smotri« objelodanio je pok. Dr. Jelenić dvije radnje:

- god. XI. (1923): Crkveno ustrojstvo IV.—VII. vijeka. str. 283., 388.
 god. XIV. (1926): Sveti Kiril i Metod, slavenski apostoli str. 271. Uz to je pisao i neke manje bilješke i recenzije u pojedinim brojevima.

Među predavačima u Jeronimskoj dvorani (predavanja je priredila Hrvat. Bogoslovska Akademija) nalazimo i Dra Jelenića s predavanjima:

10. III. 1926.: Sv. Franjo Asiški i njegov duh.
9. II. 1927.: Humanizam i Crkva.
7. III. 1928.: Postanak papinske države.
28. XI. 1929.: Prva križarska vojna.

*

Dne 7. VIII. t. g. nakon zadušnica u franjevačkoj crkvi na Kaptolu, oprostiše se od velezasluznog pokojnika: Dr Gavro Manojlović u ime Jugoslavenske Akademije, Dr Fran Barac u ime bogoslovske fakulteta i Hrv. Bogoslovske Akademije i Stjepan Kukulja u ime akademske omladine.

Tijelo pokojnikovo preveženo je zatim u Visoko u Bosni, da tamo bude pokopano.

*

Neutrudivi glasnik slave i kulture Bosne Srebreničke, vjerni i zanosni u ljubavi poklonik njezin, počivat će u zemlji, koju je

toliko u srcu nosio. U naučnom otkrivanju i iznošenju njezinih plemenitih historičkih crta i časnog djelovanja njezinih Serafskih sinova, sustao je izmoren i smalaksao. Vjeran Crkvi i svome Redu, živio je za nauku. Na sve je strane obraćao svoj pogled, jer je u crkvenoj povijesti našoj još toliko toga neobrađenoga. — Kraj ozbiljnoga i neumornoga naučnog rada nije izgubio tipične dobrote i mehkoće duše posavskog Bošnjaka. Korektan i uzoran kolega, čovjek plemenit i po srcu blag — bio je pokojni Julijan Jelenić kao profesor ponos fakulteta. — Njegov primjer kao ideal neka svijetli generacijama, koje dolaze...

Have anima pia!

K pitanju „seksualnog odgoja“.

Dr. Andrija Živković.

U ovoj je stvari donijela kongregacija S. Officii dne 18. ožujka 1931. jedno pozitivno rješenje.¹ Radi njegove važnosti čini se, da je potrebno svratiti na nj napose pozornost našega svećenstva. Potrebno je to koliko radi načelnog, toliko radi praktičnog stava svih pozvanih pedagoga u naše vrijeme. Pod uplivom modernog shvaćanja naših dana, duha neuravnoteženosti i nesredenosti, neznanja, nadimanja i nediscipline zauzimaju često i stručni odgojitelji krivo stanovište u pitanju toliko važnom po psihološki i fiziološki razvoj omladine.

Na pitanje dakle:² da li se može odobriti metod t. zv. seksualnog odgoja ili seksualne inicijacije, uslijedio je negativan odgovor. Spomenuto je tom zgodom u obrazloženju ovoga negativnog odgovora, da se na nikakav način ne može odobriti ono, što su u obranu novoga odgojnog metoda pisali i objelodanili naročito u posljednje vrijeme, čak i neki katolički autori.³ Imena se ne navadaju. Obzirom pak na preporuku knjige profesora Luigi Scremina, o kojoj sam izvijestio i koju sam preporučio u br. 3./1931. »Bogoslovske Smotre«⁴ kao knjigu katoličkog autora, koji propagira direktan odgoj u pitanjima ćudoreda, smatram u toj stvari potrebnim pripomenuti još i ovo.

¹ AAS XXIII. (1931), Nro 4. str. 118.

² »An probari queat methodus, quam vocant »educationis sexualis« vel etiam »initiationis sexualis«? — R.: negative.

³ »Proinde nullo modo probari possunt quae ad novae methodi propugnationem postremis hisce praesertim temporibus, etiam a nonnullis catholicis auctoribus, scripta sunt et in lucem edita«. AAS n. n. mj. str. 119.

⁴ »Bogoslovska Smotra« br. 3. 1931., str. 349., Scremin dott. Luigi: »L'educazione della castità«.